

ส้มเกลี้ยง ไม้ผลอัตลักษณ์ลำปาง

เล่าขาน

ส้มเกลี้ยงลำปาง

ชื่อภาษาเหนือ คือ บะเกลี้ยง
ตามประวัติศาสตร์กล่าวไว้ว่า

เมื่อครั้งสมัยกรุงธนบุรีถึงสมัยรัตนโกสินทร์
ตอนกลาง ปี พ.ศ. 2310 -2416 ชาวจีน
หลังไหลเข้ามาประกอบการค้าเป็นอย่างมาก
บางก็ค้าขายจนได้เข้ารับราชการในตำแหน่ง
สำคัญ และตั้งรกรากอยู่ในกรุงธนบุรี

ต่อมา ชาวจีนได้ทำการค้าขายโดย
ทางเรือลัดเลาะขึ้นมาตามท่าเรือต่างๆ
ในภาคเหนือ จนได้มาสิ้นสุดที่ท่าเรือสบคิง และ
ท่าเรือท่านาง เมืองเถิน และได้ปลูกบ้านสร้าง
ครอบครัวพัฒนาอาชีพทำสวนส้มควบคู่กับ
การค้าขาย สันนิษฐานว่าส้มเกลี้ยงมีต้น
กำเนิดมาจากชาวจีนที่เข้ามาตั้งรกราก ได้นำ
กิ่งตอนมาปลูกเนื่องจากชาวจีนนิยมใช้สำหรับ
ไหว้บรรพบุรุษในพิธีกรรมต่าง ๆ และมีการ
เพาะปลูกกันมาแล้วตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรีสืบมา

แหล่งปลูก๑ลำปาง

ส้มเกลี้ยง ซึ่งเป็นผลไม้ประจำถิ่นของ จังหวัดลำปาง ซึ่งเป็น
แหล่งปลูกเพียงจังหวัดเดียวในประเทศไทยที่ผลิตส้มเกลี้ยง
เป็นพืชเศรษฐกิจ ในท้องที่ จังหวัดลำปาง มีเกษตรกรปลูก
ส้มเกลี้ยงตามทะเบียนเกษตรกร 700 ครัวเรือน
พื้นที่เพาะปลูกส้มเกลี้ยงทั้งหมด 897 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว
ผลผลิตทั้งสิ้นประมาณ 816 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 922
กิโลกรัมต่อไร่ มีพื้นที่ปลูกใน 2 อำเภอ ได้แก่ **อำเภอเถิน**
และ**อำเภอแม่พริก** ช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดใน 2 ช่วง
คือ เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ **เทศกาลตรุษจีน**
(ร้อยละ 10) และเดือนกรกฎาคม - กันยายน **เทศกาล**
สารทจีน (ร้อยละ 90)

ส้มเกลี้ยง (Sweet orange)

เป็นผลไม้ประเภทส้ม มีเปลือกติดกับเนื้อ (thigh skin) ลักษณะของผลเป็นรูปทรงกลม มีต่อมน้ำมันเล็กๆรอบผล ผลอ่อนเป็นสีเขียวเข้ม เมื่อแก่จะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองแกมเขียวถึงเหลืองนวลแก่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 8 - 10 เซนติเมตร เปลือกมีความหนาประมาณ 0.5 เซนติเมตร มีกลิ่นหอม รสชาติหวานอมเปรี้ยว ปริมาณความหวานไม่ต่ำกว่า 8.5 บริกซ์ เหมาะสำหรับรับประทานเป็นผลไม้สด หรือน้ำส้มคั้นสดที่ให้วิตามินซีสูง

สรรพคุณและประโยชน์

ส้มเกลี้ยงเป็นผลไม้ที่ได้รับความนิยมของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีคุณค่าทางโภชนาการสูง ประกอบด้วย วิตามิน เคลือบแร่ เช่น แคลเซียม ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม วิตามินเอ วิตามินซี ธาตุเหล็ก เคลือบแร่ และโซเดียม ที่สำคัญคือ มีวิตามินซีสูง ช่วยป้องกันกาเป็นหวัดได้ นอกจากนี้ส่วนต่างๆ ของส้มเกลี้ยงยังมีสรรพคุณทางยา เช่น เนื้อของผล ส้มเกลี้ยง มีสรรพคุณในการแก้หวัดได้ และยังช่วยบรรเทาอาการเจ็บคอ เปลือกของส้มเกลี้ยงนำมารับประทานเพื่อบรรเทาอาการท้องอืดท้องเฟ้อ

จุดเด่นของส้มเกลี้ยง

เอกลักษณ์ที่โดดเด่นของน้ำส้มเกลี้ยงที่แตกต่างจาก ส้มชนิดอื่น คือเมื่อนำไปแปรรูปเป็นน้ำส้มคั้นสด จะมีน้ำสีเหลือง นวล มีกลิ่นหอม รสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย การคัดเลือกผล ส้มเกลี้ยงที่มีคุณภาพดี ต้องเป็นผลที่มีอายุ 8 เดือน ซึ่งให้ปริมาณน้ำในผลมากและมีรสชาติดี หากผลมีอายุมากกว่านี้ จะมีรสจืด ด้วยจุดเด่นของน้ำส้มเกลี้ยงดังกล่าว จึงทำให้เกิด การผลิตสินค้าแปรรูปน้ำส้มเกลี้ยงคั้นสด พร้อมดื่มบรรจุขวด ส่วนเนื้อของส้มเกลี้ยงนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น แยมส้มเกลี้ยง และนำมาทำของหวาน เป็นส้มเกลี้ยงลอยแก้วอีกด้วย

จัดทำโดย กลุ่มสารสนเทศการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง

โทรศัพท์ 0 5426 5067 โทรสาร 0 5426 5068

saraban_lpg@opsmoac.go.th

เกษตรและสหกรณ์ ลำปาง

www.opsmoac.go.th/lampang

